

פרזידנט חדש בישראל

Category: במדבר, שלח

מבצע 'שומר החומות' הזכיר לנו שוב, כי העולם ברובו לא תומך בעם היהודי, והמצב בתוך הערים המעורבות בישראל מעורר פחד בלבבות. תשובתו של כלב למרגלים רלוונטית גם היום: מאז ומעולם קיומו של העם היהודי הוא על-טבעי, והשגחת השכינה עליהם קיימת תמיד

שלושה דורות של היסטוריה יהודית

השבוע נבחר נשיא חדש בישראל: מר יצחק 'בוזי' הרצוג. כשמביטים על ההיסטוריה של משפחת הרצוג, רואים כיצד היא קשורה בהיסטוריה של העם היהודי בשלושת הדורות האחרונים.

הסבא, הרב הראשי לארץ ישראל הרב יצחק אייזיק הרצוג שהנשיא קרוי על שמו, היה גדול בתורה ובמדע, מחבר ספרים ועוד. בנוסף לכל זה הוא היה גאון באהבת ישראל.

בשנת 1940, מיד עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, יצא הרב הרצוג לחו"ל כדי להיפגש עם מנהיגי העולם ולעורר אותם לפעולה של הצלת יהודים. הוא ניסה להיפגש עם האפיפיור, אבל זה התחמק מפגישה איתו.

הוא הגיע לארה"ב, והצליח להצליח לאחר מאמצים גדולים להיפגש עם הנשיא רוזוולט. הוא תבע ממנו להציל את היהודים ולהפציץ את מחנות ההשמדה, אך הוא יצא מהפגישה מדוכא.

אחרי השואה האיומה, כשהוא כבר כמעט בן שישים, הוא שוב נסע לאירופה, והפעם כדי להציל את הילדים היהודיים שנמסרו לשמירה במנזרים והוריהם נספו בשואה. הוא נפגש עם האפיפיור וביקש ממנו להוציא כרוז לכל הכמרים שיגלו מי הם הילדים היהודים שברשותם, ויחזירו אותם לעם היהודי.

האפיפיור ישב בפגישה קר כאבן, ורק אחרי שהרב הרים את קולו בהתרגשות והכריז שאחרי השואה "כל ילד פירושו בשבילנו אלף ילדים" הוא התעורר קצת, אבל לפועל אפילו את זה האפיפיור לא עשה. הרב הרצוג לא הרים ידיים, ונסע בעצמו ממקום למקום באירופה והציל כאלף ילדים.

הוא ביקר גם בגרמניה. ברלין אחרי המלחמה חולקה לארבעה אזורי כיבוש שעליהם שלטו ארה"ב, ברית-המועצות, אנגליה וצרפת ובהם היו מחנות פליטים ששיכנו בהם את פליטי המלחמה היהודים. על אזור הכיבוש האמריקאי היה ממונה גנרל שהתייחס בקרירות רבה ליהודים, ויתרה מזו, הוא ניסה לסגור את גבולות האזור האמריקאי לפליטים יהודים ובעיקר לאלו שהגיעו מפולין.

הרב הרצוג ביקש להיפגש איתו. הפגישה הייתה אמורה להימשך רבע שעה, אבל בפועל היא נמשכה שעתיים. הרב הרצוג תיאר לו את הזוועות האיומות של השואה שהוא ראה במו עיניו. הגנרל הזדעזע ממה ששמע, והבטיח לעשות הכול כדי לפתוח את הגבולות עבור היהודים, לעזור בסידור המחנות ולטפל בצרכיהם. ואכן, הוא עמד בהבטחתו. בזכות הרב הרצוג, הוא שינה לחלוטין את יחסו כלפי היהודים.

יחס מיוחד לבו'ז' בן ה-16

אביו של בו'ז', חיים הרצוג היה הנשיא השישי של ישראל, אבל עוד לפני כן הוא כיהן כשגריר ישראל באו"ם.

בשמחת-תורה של שנת 1976 חיים הרצוג בא ביחד עם משלחת דיפלומטית להקפות אצל הרבי. אלו היו ימים שבהם דנו באו"ם למי שייכת חברון, ליהודים או לערבים והרבי ביקש מהרצוג שיכריז מעל במת האו"ם שחברון שייכת ללויים, ואליו אישית כי הוא לוי, והוא אכן עשה כך.

לאותם הקפות חיים הרצוג הביא איתו את בנו בו'ז', שהיה אז נער בן שש עשרה. הוא הציג אותו לפני הרבי ואמר "זה יצחק אייזיק", היה מאוד חשוב לו שהרבי יברך אותו, הרבי בירך אותו.

במהלך ההקפות הרבי כיבד את חיים הרצוג בהקפה, וגם את בנו בו'ז'. מנהגו של הרבי היה לרקוד בהקפות עם ספר-תורה קטן. הרבי נתן לבו'ז', שהיה אז נער בן שש-עשרה, את ספר התורה הזה. המחווה הזו היא מאוד נדירה. כולם ביקשו לנצל את הרגע ומיהרו להידחק כדי לגעת במעיל הספר ולנשקו. עד היום זוכר בו'ז' את החוויה המיוחדת הזו.

הרצוג נבחר לנשיא בתקופה קשה בישראל. אנו עומדים ימים ספורים אחרי המלחמה האחרונה, והדבר שמדאיג היום את היהודים בישראל זה פחות החמאס בדרום והחיזבאללה בצפון על אף שיש להם מאות אלפי טילים שיכולים להגיע לכל מקום בישראל, ועוד פחות מכך מדאיג אותם האיום האיראני.

מה שבאמת מדיר שינה מעיני רבים מישראל זהו המצב בתוך הארץ.

בערים מעורבות כמו לוד, יפן, עכו וכו' שבהם חיים יהודים וערבים באותם שכונות וחולקים את אותם בנייני מגורים, שורר פחד גדול. הרבה מאותם ישראלים חשבו שהם חיים בשלום עם שכניהם הערבים, אלא שבתקופת המלחמה התברר להם שחלק מאותם שכנים שיתפו פעולה נגדם, והם סימנו לפורעים איזה רכב שייך ליהודי ובאיזו דירה גרה משפחה יהודית ואיזו ערבית. המלחמה בישראל אכן הסתיימה, אבל הפחד והדאגה מהפרעות בתוך הערים, מפחיד מאות אלפי ישראלים.

בנוסף לכך כל העולם נגדנו, ובכל מקום מגנים את ישראל וכו'. הכל יחד גורם לכך שהרבה אנשים מרגישים חוסר אונים. הם מדוכדכים מהמצב ולא רואים את האור בקצה המנהרה.

עם 'לא נורמלי'

התשובה למצבנו נמצאת בפרשת השבוע, שלח.

משה שלח מרגלים שיתורו את הארץ, הם חזרו עם מסקנות קשות מאוד. הם אמרו דברים אמיתיים: "עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאוד וגם ילידי ענק ראינו שם" (שלח יג, כח).

מבחינה ריאלי, הם טענו שזה יהיה בלתי אפשרי לכבוש את הארץ. התושבים שם הם אנשים עזי נפש, הערים בצורות, וגם נראו שם ילדי הענקים.

בנוסף לכך טענו, השונאים שלנו יושבים מסביב, עמלק יושב בנגב האמורי על גב ההר והכנעני על יד הים ועל הירדן. המסקנה מכל זה היא שפשוט אין שום סיכוי לנצח. אם אנחנו הולכים לשם כולם יהרגו במלחמה, אמרו המרגלים.

כדי לבטא עד כמה הם בטוחים שזה מה שעומד לקרות אומר המדרש: "מלמד שעשו המרגלים את עצמם חולין ולבשו את תכריכיהן והיו מתאבלים, וכשהיו ישראל נכנסין לבקרים והיו שואלים להם למה עשיתם כן, והם היו אומרים כן, הלואי אם כל ישראל מתים כן בתכריכיהם, ולא היו מתים במדבר, גם הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם, ישראל רואים כך היו סבורים שבאמת הם חולים, מיד לאלתר וילינו על משה כל העדה" (מדרש אגדה).

ובאמת הם צדקו. ואת זה אנו למדים מהתשובה של כלב: "אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת אל תיראו את עם הארץ וה' איתנו אל תיראום" (יד, ח-ט).

כלב לא הפריך את דבריהם. הוא לא אמר שהם שקרנים, ולא טען שהאנשים שם לא חזקים, או שהערים לא בצורות.

הוא אמר דברים שונים לגמרי. נכון שבדרך הטבע אין סיכוי לכבוש את הארץ, אבל איך עם ישראל החזיק מעמד עד היום, איך הם יצאו ממצרים? בדרך הטבע לא היה לזה שום סיכוי! אלא הקב"ה בכוחו הגדול ובידו החזקה הכה את המצרים בעשר מכות והוציא אותנו ממצרים.

גם כשהגיעו לשפת ים-סוף לא היה להם שום סיכוי לברוח מהמצרים. מה עשה הקב"ה? קרע את הים וכו', ובלשון רש"י: "וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם והלא קרע לנו את הים, והוריד לנו את המן והגיז לנו את השליו", ואם-כן המסקנה היא ש"אם חפץ בנו ה'" אז "והביא אותנו אל הארץ". נכון שבדרך הטבע אין לכך סיכוי, אבל כל קיומו של עם ישראל הוא בדרך נס.

זוהי בעצם התשובה למצב שלנו היום. נכון שהעולם כולו נגדנו, ויש לנו שני צבאות שמאיימים עלינו, אחד בצפון ואחד בדרום. ובנוסף לזה קיים גייס חמישי בתוכנו, אבל חשוב לזכור: וכי עד היום הקיום של יהודים בארץ ישראל היה דבר טבעי?!

וכי בשנת 1948 היה סיכוי לנצח את כל צבאות ערב, או להכריע את מלחמת ששת הימים בדרך הטבע? האם מישהו חלם שמיליון יהודים יעלו מרוסיה בשנות התשעים וישנו את כל הדמוגרפיה בישראל, או שישראל תהפוך למעצמה טכנולוגית.

כל זה קורה בזכות ש"הנה לא ינוס ולא ישן שומר ישראל", ואם-כן, מה לנו לקבל פיק ברכיים. תמיד המצב של ישראל נראה לא-טבעי, אבל בפועל ממש לא רק שישראל ניצלה אלא עוד גדלה והתפתחה עד להצלחה שאף אחד לא יכל לצפות מראש.

ואם-כן, גם היום ומחר ובשנה הבאה יהיו בוודאי ניסים, וכמו שאנו אמרנו כעת בברכת החודש: "מי שעשה ניסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחרות, הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ" ונאמר אמן".